

Kolik lidí živí kniha?

Otevřu bednu a vyberu nové knihy. Jsou chladné a čisté, mají v sobě něco z mrtvoly i novorozence. Kniha... vydaná letos v Praze, pražským nakladatelstvím. Rozřežu polypropylenový obal a k nohám mi vypadne navštívenkový aršík – „vytiskly Tiskárny Český Těšín“...

Kolik lidí mělo tuto knihu v rukách?

Někdo ji musel napsat. Autor – představuji si zasloužilého vážného muže s plnovousem bílým od času a žlutým od nikotinu, ve vestě, s vážným výrazem ve tváři si poposunuje brýle na svém orlím nose a nahlíží do v kůži vázaných almanachů ukrývajících taje řemesla (romano)pisce. Nebo snad mladou dámu v pohodlných šatech s baretem na hlavě, postávající na balkóně oprýskaného paneláku levočského sídliště, jak shlíží na pískající jiřičky a hulákající cigány a v hlavě se jí rodí verše, které trhají tapetu viděného a zkoumají zeď pod ní. Nuže tedy autor, jenž chce něco sdělit zbytku lidstva.

Dále pak korektor. Starší paní s krátkými vlasy ve tvaru ruliček, myslím, že se tomu říká trvalá. Pije méně kávy, než pan autor, ale dopřává si poctivějšího moku, ne ty koňské dávky šlendriánu jako on. Hloubá nad slovy, která nenapsala a kontroluje, zdá dávají smysl a zda nejsou nedopatřením zmrzačena. Občas zvedne telefon, zkusí vytočit autora, a když se jí to napopáté podaří, pohádají se málem do krve pro nějaké příčestí, dle jejího názoru archaickou zbytečnost, dle názoru autora zcela nezbytný prvek stavby Díla. Nakonec se usmíří a slíbí si sejít se v kavárně na Dnech knihy v Praze, kam ovšem ani jeden z nich už dlouho nechodí.

Korektora ovšem platí pan vydavatel. Ten by rád jezdil v BMW, vlastnil telefon LG osázený Al²O³ a pil kvalitní kubánský RUM; jenže dělá do knih, a tak jezdí škodovkou a motorolu musí mít furt v nabíječce. Ještě díky za Božkov!

Ne že by pan vydavatel někdy pana autora nebo paní korektorku viděl. Od toho má přeci redaktora. Pan odpovědný redaktor je trochu při těle, neustále se potí, řídký vlas nosí nakrátko a když nekouří, hraje si nervózně s brýlemi bez obroučky. Autor nedodal text! Korektorka nedodala korekturu! Malíř nemaluje, zmalovali ho skíni. Kreslíř je na Tahiti a nemá jak se dostat zpátky. A stejně to lidi nekoupí, proboha, kdo by to taky koupil?!

Už jsem to zmínil. Obálku namaluje malíř, případně podle návrhu někoho, jehož estetické cítění je lepší než malířovo, avšak co se týče řemeslné zručnosti, je tomu obráceně. A pak by se ještě hodily nějaké ilustrace dovnitř, že? Co si autor nenafotí sám na mobil, to nemá, ale třeba zbude pár penízků na nějakého kreslíře. Nebo aspoň na flašku pro kreslíře. Cože?! Platit?! Může být vděčný, že smí ilustrovat takovou krásnou knihu!

Stejně to nikdo nekoupí, tak co.

Text a ilustrace, ideálně zpracované v nějakém DTP programu, dorazí do Těšína.

„Ty, Lujzek, co na to poviš?“ zeptá se tiskař a zvedne ještě vlhký list zpřed řezačky.

„Coś okropnego! Mówiłę ti rano naj nie pijezs, to jest taka robota na guvno potym!“

„Maš řeči jak stara baba! Však to nikdo nie kupi, take dřisty...“

Odpoledne už jedou bedny vytištěných a svázaných knih zpátky do Prahy. Řidič dopije pivo – jen jednu desítku, když řídí – a vyhodí flašku z okna, do škarpy v zatáčce za Chotěbuzí. Auto se houpe na výmolech a zlomech vzniklých poddolováním. Cesta do Prahy je daleká a za Brnem bude beztak zase zácpa, bo nějaký cyp v lednu vyrazil na letních gumách přes Vysočinu.

Pana vydavatele už známe. Dnes večer si půjčí mobil od své manželky, oblékne si sako z

tanečních a jde na schůzku s distributorem. Jestli prodá tisíc výtisků, bude si moct koupit rum. Tuzemský.

„Tisíc výtisků?“ protáhne obličej distributor. „Co s tím budu dělat, když se to neprodá? Představoval jsem si tak sto padesát.“

„To se bude prodávat jedna báseň! Podívejte ten kvalitní papír, parádní obálka... ne, to je ulepené od hořčice... a vůbec, ten spisovatel je geniální! Všude to o něm píšou.“

„Jo, jo, to jste mi říkal už minule, že ten osmiletý autor je převratem v oblasti moderní fantasy, a nakonec mi vlastní syn řekl, že jen okopíroval Karkulku, zmixoval to s Popelkou a zasadil do světa Matrixu. A jak to dopadlo?“

Vydavatel si pomyslí něco o tom, že když se mu onehdá zlomil rošt na posteli, tak se mu těch osm set výtisků převratného sci-horor-fantasy v poezii docela hodilo. Pak ale napne všechny své síly a vyrazí do generální ofenzívy. Distributor ustupuje až někam ke dvěma stům padesáti kouskům a pak se zasekne a oběma je jasné, že boj skončil a dohoda je uzavřena. Distributor dojí smažák a vytáhne mobil. „Tak já brnknu děvčatům, ta to zpracují a zítra vám smlouvu pošleme e-mailem.“

BUCH!

To vydavateli spadla kniha ze srdce.

Druhý den odpoledne už míří dodávka s knihami z Prahy do Ostravy. Řidič si prozpěvuje nějaký gore metalový šlágr a pak mrzne na D1, protože nějaký ožralý Polák tam otočil kamión naštorc. Tam na východě jsou všichni věčně ožralí, pomyslí si s despektem a závistí; vědom si je ovšem toliko toho prvního citu.

Distributor, který přijel do Ostravy už ráno, aby se vyhnul opilým Polákům, jen nakoukne do dodávky.

„Půlku toho složte do centrálního skladu, zbytek odvezte do Frýdku, a ťto tam rozbalí na jednotlivé balíčky.“

Skladník moc česky nerozumí, ale tohle je rutina.

Skladník ve Frýdku česky rozumí a práci má na háku. Knihy neutečou a zítra je taky den. Najednou se ve dveřích objeví lokální dodavatel. Na výplatní pásce jej má distributor, on sám má na pásce akorát Queeny, které poslouchá do omrzení a ještě chvíli potom na okreskách, když objíždí knihkupectví a dojednávává smlouvy.

„Tady je objednávka z Brna,“ zamává štosem tiskové hlušiny, „je toho dost, tak jim to hned zítra zavezte!“

Závozník je mladý synek. Řídí svůj Citroen Berlingo bravurně, sto osmdesát přes krupobití, a pokouje. Líbilo by se mu svézt stopem nějakou pěknou stopařku z Hranic na Moravě, ale nakonec vezme v Přerově zavděk vojákem. Jede jak drak, ale nakonec v Brně stejně přijede o dvě minuty pozdě a pěší zóna už je pro něj uzavřená. Se sakrováním naloží knihy na malý vozíček a vydá se k cílovým knihkupcům.

Mezitím v Praze:

„Jestli nevalorizujeme důchody, tak nás na příští demonstraci pověsí na kandelábry!“

„Nestraš. Tak vysoko nedohodí, aby přehodili lano přes kandelábr.“

„Tak na stromy!“

„Ty jsme nechali vykácet kolem všech cest.“

„Klaus má v Jelením příkopu ještě nějaké stromky.“

„Klaus by nás snad nenechal pověsit...“

„Klaus?!“

„Hm. Máš pravdu. Zvedneme daně.“

„DPH? To zas bude řečí. A na všechno?“

„Asi na všechno. Leda bychom vynechali knihy a divadla...“

„Blázníš? To už raději rohlíky a bůček. Lidi, kterým záleží na knihách, nedemonstrují. Lidi, co mají na srdci jen bůček, těch se boj!“

Mezitím v Brně:

Otevřu bednu a vyberu nové knihy. Jsou chladné a čisté, mají v sobě něco z mrtvoly i novorozence. Zavedu je do systému, odvezu na prodejnu, a už se šinou první zákazníci...

„Co na tom krámu stojí dvě stě osmdesát devět korun?!“ řve rudolící chlap, na krku vystouplé žíly, a sápe se postarší paní prodavačce po krku. „Vždyť to je jen pět set stran nějakých keců! Víte, co by za ty peníze bylo bůčku?! Já se nenechám okrádat!“

- konec -